

คู่มือการประเมินการจัดการการเงิน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วินัย วงศ์สุรวัฒน์
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำนำ

คำว่า “การเงิน” กับ “พอเพียง” อาจฟังดูเป็นสองสิ่งที่ขัดแย้งกันโดยสิ้นเชิง คนไทยมักรังเกียจนักการเมืองที่มีทรัพย์สินเงินทองเป็นจำนวนมาก เพราะมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของความโลภ ตรงกันข้ามกับผู้นำที่มีภาพลักษณ์ของความสมถะ ดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย ไม่สนใจเรื่องเงินทอง มักได้รับการสรรเสริญในฐานะคนดี

การนำหลักความพอเพียงมาใช้ในธุรกิจ มีความท้าทายในหลายมิติ ผู้มีความรู้ความเข้าใจในในทฤษฎีการบริหารการเงินตามแบบมาตรฐาน ย่อมเข้าใจดีว่าแพ้นั้นการกล่าวหาการบริหารการเงินแบบตะวันตกว่า มุ่งเน้นแต่ผลประโยชน์ ไม่คำนึงถึงความเสี่ยง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความโลภ และขาดความใส่ใจต่อสังคม นั้น เป็นแพ้นที่ฉาบฉวยและตื้นเขิน เพราะการวิเคราะห์ผลได้ ผลเสียในระยะสั้นและยาว การบริหารความเสี่ยง และธรรมาภิบาลที่ครอบคลุมถึงผลกระทบทางสังคม ล้วนเป็นหัวข้อที่ได้รับการวิเคราะห์และโต้เถียงกันอย่างกว้างขวางในวงวิชาการมานานแล้ว

ดังนั้น ประเด็นที่นำศึกษาในขณะนี้คือ ลักษณะของธุรกิจที่คนไทยพร้อมจะยอมรับว่าเป็นธุรกิจที่ “ดี” และบริหารงานตามหลักความพอเพียงนั้น แท้ที่จริงแล้วคือธุรกิจที่มีลักษณะอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่มีความหลากหลายทั้งในเชิงขนาด อายุ และธุรกิจ คณะผู้วิจัยได้พยายามจำแนกมุมมองของผู้นำองค์กรต่อความหมายของคำว่า “ความพอเพียง” ท้ายที่สุดเราได้พบว่า มุมมองความพอเพียงนั้น เกิดจากการผสมผสานค่านิยมพื้นฐานของโลกตะวันออก ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในหลายสังคม ค่านิยมเหล่านี้ อันได้แก่ ลักษณะกลุ่มนิยม การอดเปรี้ยวไว้กินหวาน และความรังเกียจความเสี่ยง อาจถือว่าเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังคำจำกัดความของ “ความพอเพียง” และ “ความดี” ตามค่านิยมของคนไทยก็เป็นได้

คู่มือเล่มนี้นำเสนอแนวทางในการผสมผสานหลักการบริหารการเงินแบบตะวันตกกับปรัชญาความพอเพียง ในส่วนแรก เราจะวิเคราะห์พื้นฐานของหลักความพอเพียงผ่านมุมมองของค่านิยมแบบตะวันออก ลักษณะของธุรกิจที่สอดคล้องกับอุดมคติความพอเพียงในความคิดเห็นของผู้นำองค์กรจะถูกนำมาเทียบเคียงกับค่านิยมแบบตะวันออก ข้อดีและข้อด้อยจากการเลือกแนวทางการบริหารการเงินตามหลักค่านิยมดังกล่าวจะเป็นประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์

หลังจากนั้น คู่มือเล่มนี้จะนำเสนอขั้นตอนและรายละเอียดการประเมินว่า ธุรกิจใดบริหารการเงินในลักษณะที่สอดคล้องกับปรัชญาความพอเพียงที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้การประเมินจะจำแนกรายละเอียดที่แตกต่างกันสำหรับธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วินัย วงศ์สุรวัฒน์
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

สารบัญ

	หน้าที่
ระเบียบวิธีในการวิจัย	6
บทที่ 1 การจัดการการเงิน	7
บทที่ 2 แนวทางในการจัดการการเงินตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	9
บทที่ 3 แนวทางในประเมนการจัดการการเงิน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	15
บทที่ 4 คำถามที่ถูกลดทอนเกี่ยวกับการเงินขององค์กร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	27
บทที่ 5 บทสรุป	30
ดัชนีค้นคำ	31
เอกสารอ้างอิง	32

ระเบียบวิธีในการวิจัย

คณะนักวิจัยได้เลือกองค์กรธุรกิจเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นตัวอย่างเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้นำธุรกิจไทยเกี่ยวกับการผสมผสานค่านิยมความพอเพียงในการบริหารด้านการเงิน

ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรได้ให้โอกาสคณะนักวิจัยสัมภาษณ์ถึงแนวทางการบริหารการเงินที่พวกเขาเชื่อว่ามีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักความพอเพียง การสัมภาษณ์ครอบคลุมถึงการจัดการทางการเงินในประเด็นหลักๆ ทุกแง่มุม คือ หลักการลงทุน หลักการแสวงหาเงินมาใช้ในการลงทุน และหลักการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงิน

องค์กรเหล่านี้ล้วนเป็นบริษัทที่ประสบความสำเร็จทางธุรกิจ ผู้นำองค์กรจึงมีเวลาและทรัพยากรมาใช้อุดหนุนนโยบายต่างๆ ที่สอดคล้องกับอุดมคติเกี่ยวกับความดีและความพอเพียงตามมุมมองของเขา

คณะนักวิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประมวล วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับค่านิยมเกี่ยวกับความดีในวัฒนธรรมต่างๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมของโลกตะวันออกเพื่อแยกแยะลักษณะจำเพาะของมุมมองความพอเพียงในการบริหารการเงินของผู้นำองค์กรไทยที่ได้รับการยอมรับ ลักษณะจำเพาะเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้พัฒนาตัวชี้วัดที่อาจนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินว่าบริษัทที่สนใจมีนโยบายและทัศนคติที่สอดคล้องกับชุดค่านิยมความพอเพียงจำเพาะแบบนี้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 1

การจัดการการเงิน

การจัดการการเงินตามมาตรฐานตะวันตกมุ่งความสนใจไปที่เรื่องมูลค่า โดยกำหนดให้ผู้จัดการบริษัทตัดสินใจเรื่องการเงิน-การลงทุนโดยใช้การเพิ่มมูลค่าของผู้ถือหุ้นบริษัทเป็นเกณฑ์สำคัญ

ขอบเขตของวิชาการจัดการการเงินแบบตะวันตกมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ ดังกล่าว โดยครอบคลุมถึงศาสตร์ในการตัดสินใจและแยกได้เป็นแขนงย่อยๆ ได้สามสามแขนง (Van Horne & Wachowicz Jr., 2001) ได้แก่

1. **การลงทุน** – คือการจัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนในโครงการที่มีโอกาสเพิ่มมูลค่าให้ผู้ถือหุ้นบริษัทได้สูงที่สุด การตัดสินใจดังกล่าว จำเป็นต้องใช้การประมาณมูลค่าผลตอบแทนของโครงการโดยอาศัยมูลค่าตลาดเป็นสำคัญ และมีหลักการพื้นฐาน เช่น ผลตอบแทนที่ได้ในวันนี้มีค่ามากกว่าผลตอบแทนจำนวนเท่ากันในอนาคตและผลตอบแทนในอนาคตที่มีความเสี่ยงต่ำ มีค่ามากกว่าผลตอบแทนจำนวนเท่ากันในอนาคตที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น
2. **การจัดหาเงินทุน** – คือการตัดสินใจว่า แหล่งที่มาของเงินทุนที่จะนำไปใช้ในโครงการต่างๆ นั้น ควรมาจากแหล่งใด ในสัดส่วนเท่าไร แหล่งเงินทุนที่บริษัทใช้ กันอย่างแพร่หลายได้แก่ การกู้ยืมจากสถาบันทางการเงิน การออกพันธบัตร การเสนอขายหุ้น หรือการนำผลกำไรในอดีตมาใช้ในการลงทุน (แทนที่จะจ่ายออกไปเป็นเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น) นักบริหารการเงินที่ชำนาญจะตระหนักถึงต้นทุนและ ความเสี่ยงของแนวทางการหาเงินทุนแบบต่างๆ เป็นอย่างดี
3. **การบริหารทรัพยากรทางการเงิน** – คือการระมัดระวังให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรทางการเงินให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ไม่เก็บเงินสดที่ให้ออกเบี้ยต่ำไว้มากมายจนเกินความจำเป็น เพราะมีต้นทุนค่าเสียโอกาสสูง (ควรนำไปลงทุนให้ออกผลหรือไม่ก็จ่ายเป็นเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นดีกว่า) หรือตรวจทานเพื่อมิให้บริษัทต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมทางการเงินหรือเสียภาษีในอัตราที่สูงเกินความจำเป็น

วัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างกันระหว่างชาวตะวันตกและตะวันออก (Hofstede, 1982) อาจส่งผลให้มุมมองเกี่ยวกับการบริหารการเงินที่ถูกต้องเหมาะสมมีความหลากหลายในมิติต่างๆ เริ่มจากแนวคิดในเรื่องมูลค่า ลักษณะกลุ่มนิยามอาจทำให้ชาวเอเชียให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้คนในวงกว้าง (เช่น “สังคม”) มากกว่าการจำกัดความสนใจเฉพาะผู้ถือหุ้นในการคำนวณผลได้-ผลเสียของโครงการลงทุน ค่านิยม “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” อาจทำให้ชาวเอเชียให้ความสำคัญกับการวางแผนมากกว่าชาวตะวันตก และไม่รังเกียจที่จะลงทุนโครงการที่คืนทุนในระยะยาวๆ เพื่อผลประโยชน์ในวันข้างหน้า การรังเกียจความเสี่ยงที่สูงกว่า อาจทำให้ชาวเอเชียเอนเอียงไปสู่แหล่งเงินทุนความเสี่ยงต่ำ และยินดีที่จะเก็บเงินสดไว้เป็นจำนวนมากเพื่อเตรียมการสำหรับเหตุการณ์วิกฤติ แม้ว่าโอกาสที่จะเกิดภัยวิกฤติที่ว่า มีน้อยมากๆ ในความเห็นของคนส่วนใหญ่

ในส่วนตัวไป เราจะพิจารณาถึงแนวทางการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการเปรียบเทียบกับหลักการบริหารจัดการการเงินแบบตะวันตก และตั้งสมมติฐานถึงที่มาของความแตกต่างทางค่านิยมและแนวคิดเหล่านี้ พร้อมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อบอกว่าบริษัทต่างๆ มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

แน่นอนว่าทุกสิ่งย่อมมีทั้งข้อดีและข้อด้อย ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องระมัดระวังในการพิจารณาถึงหลักการบริหารจัดการการเงินในทุกๆ แบบอย่างรอบด้าน และเลี่ยงการโฆษณาชวนเชื่ออย่างเกินความเป็นจริง

บทที่ 2

แนวทางการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาธุรกิจตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เราสังเกตเห็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ที่สอดคล้องกับค่านิยมตะวันออกและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหาประการ ได้แก่

- 1) ธุรกิจสามารถรักษาผลประโยชน์ทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไป แม้ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ
- 2) ธุรกิจไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อโจมตีตลาดของคู่แข่ง
- 3) ธุรกิจใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เกิดจากความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว
- 4) ธุรกิจระมัดระวังรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน
- 5) ธุรกิจมีนโยบายปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

แนวทางปฏิบัติทั้งห้าข้อข้างต้น สามารถเชื่อมโยงกับค่านิยมตะวันออก อันได้แก่ แนวคิดเรื่องกลุ่มนิยม การอดเปรี้ยวไว้กินหวาน และการรังเกียจความเสี่ยง ดังแสดงในตารางที่ 1 ในลำดับถัดไป เราจะวิเคราะห์แนวทางปฏิบัติข้างต้นที่ละข้อ โดยพิจารณาถึงที่มาของแนวทางเหล่านี้ ตลอดจนข้อดี-ข้อด้อย เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติมาตรฐานตามหลักการบริหารการเงินแบบตะวันตก

	การลงทุน	การจัดหาเงินทุน	การบริหารทรัพยากรการเงิน
วัฒนธรรมกลุ่มนิยม	5. มีนโยบายปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม		2. ไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อโจมตีตลาดของคู่แข่ง
อดเปรี้ยวไว้กินหวาน	3. ใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เกิดจากความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว	1. สามารถรักษาผลประโยชน์ทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไป แม้ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ	
การรังเกียจความเสี่ยง	4. ระมัดระวังรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน		

ตารางที่ 1: จำแนกแนวทางปฏิบัติการบริหารการเงินตามแขนงวิชาและค่านิยม

1. สามารถรักษาผลประโยชน์ทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไป แม้ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ

ช่วงวิกฤติเศรษฐกิจเป็นช่วงที่องค์กรต้องเผชิญกับสภาวะความกดดันจากภายนอก เพราะมียอดขายที่ต่ำลง การแสวงหาแหล่งทุนจากภายนอกก็ทำได้ยากขึ้น ธุรกิจที่มีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนไหว เช่น มีหนี้ระยะสั้นในสัดส่วนที่สูงย่อมเสี่ยงต่อการเผชิญกับความเสียหายหรือล้มละลายได้

กรณีศึกษาที่มีการพูดถึงกันอย่างกว้างขวางคือการเฉียดหนะทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ไทยในช่วงวิกฤติต้มยำกุ้งปี 2540 (Pananond, 2007) บริษัทปูนซีเมนต์ไทยเป็นตัวอย่างหนึ่งของธุรกิจไทยที่เผลอตัวไปกับเศรษฐกิจฟองสบู่สมัยเปิดเสรีทางการเงิน บริษัทมีการกู้หนี้ระยะสั้นจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากเพื่อลงทุนในกิจการที่ตนเองยังขาดความเชี่ยวชาญและในตลาดใหม่ๆ ที่บริษัทขาดประสบการณ์ เมื่อเกิดการลดค่าเงินบาทหนี้สินสกุลดอลลาร์ที่บริษัทก่อไว้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัวเพียงชั่วข้ามคืน โชคดีที่บริษัทได้รับความช่วยเหลือจำนวนมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงสามารถรอดพ้นวิกฤติครั้งนั้นมาได้

ความสามารถในการรับมือกับวิกฤติเศรษฐกิจนั้น มีความสัมพันธ์กับค่านิยมการอดเปรี้ยวไว้กินหวาน โดยเฉพาะในด้านการจัดหาเงินทุน และการบริหารทรัพยากรการเงิน

ในการจัดหาเงินทุนนั้น การอดเปรี้ยวไว้กินหวานเปรียบได้กับการยับยั้งชั่งใจ ไม่กู้เงินดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศมาเป็นจำนวนมาก เพียงเพราะว่ามีโอกาสกู้ได้ง่ายๆ การระดมทุนผ่านทางตลาดทุน แม้ว่าจะต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการสร้างความโปร่งใสและพัฒนาธรรมาภิบาลให้ได้มาตรฐาน แต่ก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงล้มละลายในวิกฤติเศรษฐกิจน้อยกว่าการกู้หนี้ระยะสั้นเป็นสกุลเงินต่างประเทศ

หลักการบริหารทรัพยากรการเงินนั้น มักมุ่งเน้นให้ผู้บริหารนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด อย่างไรก็ดี คำนิยมการอดเปรี้ยวไว้กินหวานอาจก่อให้เกิดมุมมองที่แตกต่าง คือการคลางแคลงใจเกี่ยวกับผลตอบแทนสูงๆ ในช่วงระยะเวลานั้นๆ ความคลางแคลงใจกับนโยบายการเงินที่ฉาบฉวยอาจจะเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญที่ช่วยให้ผลประกอบการของบริษัทไม่ย่ำแย่จนเกินไปเมื่อประสบกับวิกฤติเศรษฐกิจ

ค่านิยมการอดเปรี้ยวไว้กินหวานจะลดความยั่งยืนของการลงทุนแบบฉาบฉวยเพื่อผลกำไรในระยะสั้น เช่นการแห่กันไปลงทุนในธุรกิจที่ทุกคนเชื่อว่ากำลังมาแรง (เช่น พลังงานทางเลือก) หรือในตลาดที่ทุกคนเชื่อว่ามีศักยภาพมหาศาล (เช่น ตลาดประเทศจีน)

อย่างไรก็ดี เราย่อมต้องตระหนักว่าการให้น้ำหนักกับอนาคตระยะไกลมากกว่าระยะใกล้ก็มีต้นทุนราคาที่สำคัญเหมือนกัน กล่าวคืออนาคตที่ยังไกลออกไปก็ยังคงเป็นสิ่งที่ทำนายได้ยาก นอกจากนี้ วาทกรรมอดเปรี้ยวไว้กินหวานยังอาจเป็นข้ออ้างสำหรับผู้บริหาร ในการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานในระยะสั้น โดยอ้างว่าผลดีจะตามมาในระยะยาวแต่ไม่มีใครรู้ว่าเมื่อไหร่

2. รักษาเสถียรภาพทางราคา ไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อโจมตีตลาดของคู่แข่ง

ชาวตะวันตกมักมองการแข่งขันเป็นสิ่งดี เพราะเชื่อว่าการแข่งขันจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้ผลิตค้นหานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพสินค้าและลดต้นทุนการผลิต วัฒนธรรม **กลุ่มนิยม** ของชาวตะวันออกอาจมีผลให้ชาวเอเชียมองการแข่งขันด้วยความเคลือบแคลงใจ เพราะพวกเขาให้คุณค่ากับความสามัคคี และการร่วมมือกันมากกว่า มุมมองแบบ กลุ่มนิยมนี้อาจนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่ดูเสมือนว่าขาดประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรทางการเงิน เช่น การปล่อยกู้ให้พันธมิตรด้วยดอกเบี้ยต่ำ หรือหลีกเลี่ยงนโยบายการตลาดเชิงรุกต่างๆ มีโอกาสทำกำไรได้

ระบบธุรกิจแบบ *เคเร่ตสึ* ของญี่ปุ่นที่เน้นความสัมพันธ์ในเครือข่ายธุรกิจแบบแน่นแฟ้นเป็นตัวอย่างที่ดีที่สะท้อนวัฒนธรรมกลุ่มนิยมของชาวตะวันออก นักวิจัยตะวันตกหลาย

คนชื่นชมความสำเร็จของระบบนี้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น (Besanko et al, 2007) อย่างไรก็ตาม ค่านิยมดังกล่าวก็มีข้อเสียเช่นกัน เพราะการร่วมมือกันของภาคธุรกิจอาจนำไปสู่การฮั้วกัน กีดกันการเข้าตลาดของธุรกิจใหม่ๆ และส่งผลเสียต่อผู้บริโภคและภาคอุตสาหกรรมโดยรวมในระยะยาว ดังเช่น ระบบ ดังโอะ (การฮั้วประมูลในอุตสาหกรรมก่อสร้างของญี่ปุ่น) ซึ่งเป็นต้นตอของความสูญเสียมหาศาลทุกปี โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างของภาครัฐ (McMillan, 2003)

3. ใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เกิดจากความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว

หลักการลงทุนตามทฤษฎีการบริหารจัดการการเงินมาตรฐานยึดหลักการตัดสินใจจากการคำนวณมูลค่าสุทธิ ณ ปัจจุบัน โครงการใดมีมูลค่าสุทธิสูงที่สุดก็ถือเป็นโครงการที่ควรได้รับงบประมาณก่อน

การลงทุนแบบอดเปรี้ยวไว้กินหวานหรือการมุ่งเน้นประโยชน์จากแนวโน้มระยะยาวนั้นอาจมีสาเหตุมาจากสองปัจจัย คือการมองอนาคตในแง่ดีและ การมีอัตราส่วนลดต่ำ ผู้ที่ มองอนาคตในแง่ดีย่อมเชื่อว่าพัฒนาการทางสังคมและเศรษฐกิจจะทำให้มูลค่าของโครงการที่ลงทุนในวันนี้ทวีคูณสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการอดทนรอผลตอบแทนในอนาคตที่ไกลออกไปถือเป็นการรอที่คุ้มค่า เพราะการรอจะนำมาซึ่งผลกำไรอันงดงาม ในทางกลับกัน ผู้มองแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงในอนาคตในแง่ลบอาจพยายามทำกำไรให้มากที่สุดในระยะสั้นก่อนที่ทุกอย่างจะแย่ลง

อัตราส่วนลดเป็นตัวเลขที่นักวิเคราะห์ใช้เปรียบเทียบประโยชน์ของรายได้ในวันนี้เมื่อเทียบกับรายได้จำนวนเท่ากันในอนาคต เช่นอีกหนึ่งปีให้หลัง นักลงทุนที่มีอัตราส่วนลดสูงจะมองมูลค่าของรายได้ในปัจจุบันสูงกว่ารายได้จำนวนเท่ากันในอนาคตมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักลงทุนเชื่อว่าเงินทุนในปัจจุบันสามารถนำไปลงทุนให้ออกดอกออกผลได้มาก (เมื่อเทียบกับอนาคต) หรืออาจเป็นเพราะนักลงทุนมีนิสัยเป็นคนใจเย็น สามารถสละการบริโภค จำนวนน้อยกว่าในวันนี้เพื่อการบริโภคที่มากกว่าในวันข้างหน้าได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นธุรกิจที่ใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่มุ่งเน้นผลในระยะยาวจึงมักมีผู้บริหารที่มองอนาคตในแง่ดี และมีความใจเย็นมากกว่าคนปกติทั่วไป คือมีอัตราส่วนลดตํานั่นเอง การมองโลกในแง่ดีหรือ ร่ายตลอดจนการเป็นคนใจเย็นหรือใจร้อน ถือเป็นรสนิยมส่วนบุคคล ยกที่จะบอกว่าใครผิดใครถูก ทั้งนี้เพราะไม่มีใครสามารถหยั่งรู้ถึงอนาคตได้

4. ระมัดระวังรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน

ระดับความรังเกียจความเสี่ยงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่นักเศรษฐศาสตร์มองว่าเป็น รสนิยมส่วนบุคคล นักลงทุนแต่ละคนก็ย่อมมีรสนิยมที่แตกต่างกัน บางคนมีความกล้าได้กล้าเสีย ในขณะที่บางคนเน้นความปลอดภัย

อัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เป็นดัชนีวัดมาตรฐานที่นักวิเคราะห์ใช้ในการประเมิน ความเสี่ยงทางการเงิน ดัชนีเหล่านี้จะผันผวนไปตามนโยบายการลงทุน และนโยบายการหา เงินทุน

การลงทุนในโครงการที่มีผลตอบแทนในระยะยาวอาจทำให้อัตราส่วนทางการเงิน บ่งชี้ถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น เพราะในระยะสั้นโครงการจะเห็นแต่ต้นทุน ส่วนรายได้ส่วนใหญ่ เป็นเพียงการคาดการณ์ในอนาคต ประเด็นนี้ อาจสร้างความขัดแย้งกับหลักการลงทุนที่มุ่งเน้น ผลตอบแทนในระยะยาว (ข้อสามข้างต้น) เพราะเมื่อบริษัทมีโครงการระยะยาวจำนวนมาก ระดับความเสี่ยงที่ถูกสะท้อนโดยอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

การหาเงินทุนจากแหล่งที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น การใช้ผลกำไรของโครงการหนึ่งมา ลงทุนในอีกโครงการหนึ่งอาจช่วยลดความเสี่ยงจากการสะสมหนี้สิน นโยบายการจำกัดปริมาณ หนี้สินมีความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่มุ่งรักษาผลประโยชน์การไม่ให้อำนาจเงินเกินไป แม้ ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการการลงทุนที่เกิดจากแหล่งเงินทุนความเสี่ยงต่ำเพียงอย่างเดียว ย่อมจำกัดขนาดของการลงทุน

การถูกจำกัดให้ลงทุนในโครงการขนาดย่อม อาจจะนับเป็นความขัดแย้งในตัวเองอีกข้อหนึ่ง เพราะในการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การลงทุนในระยะยาว (ข้อสามข้างต้น) เราได้กล่าวไว้ว่า นักลงทุนที่มุ่งเน้นโครงการระยะยาวมักเป็นนักลงทุนที่มองโลกในแง่ดี และเชื่อว่าอนาคตจะสดใส ดังนั้นจึงเป็นเรื่องแปลกเล็กน้อย ถ้าเขาจะลงในโครงการขนาดย่อม และรังเกียจความเสี่ยงเกี่ยวกับอนาคตมากกว่าคนอื่น ๆ

5. มินโยบายปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

การคำนึงถึงประโยชน์ของ “กลุ่ม” ก่อนประโยชน์ของตัวเองเป็นเอกลักษณ์สำคัญของค่านิยมแบบกลุ่มนิยม ในสังคมที่มีวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมสูง เรามักได้ยินคำกล่าวยกย่องสรรเสริญพฤติกรรมที่เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

การที่บริษัทมีนโยบายนำผลกำไรจากการประกอบการ ไป “ลงทุน” ในโครงการเพื่อประโยชน์ของสังคมและสิ่งแวดล้อมสะท้อนค่านิยมแบบกลุ่มนิยมอย่างชัดเจน นโยบายดังกล่าวมักเป็นที่ชื่นชมจากสังคม และส่งผลบวกต่อกิจการของบริษัทในหลายๆ มิติ จึงถือได้ว่านโยบายในลักษณะนี้ เป็นกลยุทธ์ที่แยบคาย และเป็นการลงทุนสร้าง “ทุนทางสังคม” อย่างหนึ่ง

ปัจจุบันกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจกำลังมาแรง โรงเรียนการจัดการชั้นนำในโลกตะวันตกต่างพากันบรรจุวิชาที่มีเนื้อหาในลักษณะนี้เข้าไปในหลักสูตรอย่างกว้างขวาง บริษัทชั้นนำขนาดใหญ่ของโลกล้วนมีโครงการคืนประโยชน์สู่สังคมกันอย่างถ้วนหน้า แนวโน้มดังกล่าวอาจถือได้ว่าเป็นพัฒนาการในเชิงบวกที่สำคัญของโลกธุรกิจยุคใหม่

อย่างไรก็ดี เราต้องตระหนักว่าวัฒนธรรมกลุ่มนิยมก็มีอันตรายที่พึงต้องระวังเช่นกัน เพราะค่านิยมเหล่านี้อาจนำไปสู่โลกทัศน์ที่คับแคบและขาดความก้าวหน้า เป็นต้นว่า เจ้าของกิจการในสังคมบางประเภทอาจนำกำไรจากการประกอบการไปสนับสนุนค่านิยมแบบสุดโต่งที่ก่อให้เกิดการรุกรานสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของคนบางเชื้อชาติ หรือ บางเพศสภาพ เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวอาจเกิดจากเจตนาการทำดีเพื่อสังคมอย่างจริงใจ และอาจได้รับการยกย่องเชิดชูจากคนในกลุ่มผู้มีโลกทัศน์สองคล้องกัน แต่จากมุมมองของคนภายนอก ค่านิยมเหล่านี้ อาจถือเป็นความป่าเถื่อนหรือล้าหลังก็เป็นได้

บทที่ 3

แนวทางในประเมินการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การประเมินการจัดการการเงินตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากการเก็บข้อมูลแล้ว เริ่มจากแบบฟอร์มในการประเมิน (ดูตัวอย่าง) ซึ่งประกอบไปด้วยแนวทางปฏิบัติห้าแนวทางที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ลักษณะของความคล้ายคลึงหรือไม่คล้ายคลึงของแนวทางปฏิบัติ และการให้คะแนน ทั้งนี้ องค์กรขนาดใหญ่ และธุรกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) อาจมีมาตรฐานที่แตกต่างกันบ้าง ดังจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

ด้านการรักษาผลประโยชน์ทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไปแม้ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ หากผลประโยชน์ของธุรกิจแย่งลงบ้างในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจแต่ไม่มากให้ 1 คะแนน แต่หากผลประโยชน์ไม่แย่งเลยให้ 3 คะแนน การพิจารณาว่าผลประโยชน์ทางการเงินว่าแย่งมากน้อยเพียงใด ดูได้จากรายได้หลังจากหักต้นทุนการประกอบการ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องพิจารณาสภาพคล่องของธุรกิจประกอบไปด้วย เพราะในบางกรณีธุรกิจอาจรายงานว่าทำรายได้เป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถเก็บเงินได้จริง เพราะลูกค้าพากันชะลอการชำระหนี้ ลักษณะดังกล่าวอาจนำไปสู่วิกฤตสภาพคล่องได้

ด้านการไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อโจมตีตลาดของคู่แข่ง หากมีการแข่งขันตัดราคากับคู่แข่งบ้างแต่ไม่มากให้ 1 คะแนน แต่หากไม่มุ่งแข่งขันเลยและสนใจร่วมมือกับคู่แข่งให้ 3 คะแนน การพิจารณาว่าองค์กรมีการเชื่อมติดกับคู่แข่งมากน้อยเพียงใด สังเกตได้จากบรรยากาศภายในองค์กร หากผู้บริหารดูจะวนอยู่กับการโฆษณาชวนเชื่อว่าบริษัทของตนมีความพิเศษเหนือกว่าคู่แข่ง นั้นมักเป็นสัญญาณว่าบริษัทกำลังอยู่ในสภาวะการแข่งขันที่เกื้อกันห้ำหั่นราคากันจะไม่เหลือกำไร

ด้านการใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เกิดจากความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว หากมีการลงทุนที่หวังผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้ 1 คะแนน แต่หากการลงทุนส่วนใหญ่เป็นโครงการระยะยาวให้ 3 คะแนน บริษัทที่มุ่งลงทุนหวังประโยชน์ในระยะยาวมักเป็นบริษัทที่มี

สภาพคล่องเหลือเพื่อ ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องเลือกลงทุนในโครงการที่ให้ผลตอบแทนอย่างรีบด่วน

ทั้งนี้ การประเมินธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อมอาจมีความแตกต่างกันบ้าง เพราะธุรกิจขนาดใหญ่มักมีเอกสารทางยุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการ แต่ธุรกิจขนาดเล็กอาจวางแผนทางยุทธศาสตร์ในแบบที่เป็นทางการน้อยกว่า

ด้านการระมัดระวังรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน หากมีการตรวจสอบอัตราส่วนทางการเงินบางประเภทเป็นครั้งคราวให้ 1 คะแนน แต่หากมีการตรวจสอบอย่างละเอียดครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอให้ 3 คะแนน

การประเมินธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อมอาจมีความแตกต่างกันบ้างในประเด็นนี้ เพราะธุรกิจขนาดใหญ่จะมีการทำบัญชีงบดุลที่ละเอียดครบถ้วน แต่ธุรกิจขนาดเล็กอาจมีระบบบัญชีที่สมบูรณ์และทันสมัยน้อยกว่า การพิจารณาให้คะแนนธุรกิจขนาดย่อมจึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น โดยพิจารณาเฉพาะอัตราส่วนหลักๆ คือกำไรต่อต้นทุน หนี้ต่อทรัพย์สิน เป็นต้น

ด้านนโยบายปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม หากมีการปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมบ้างเป็นครั้งคราวให้ 1 คะแนน แต่หากมีโครงการในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทุกปีให้ 3 คะแนน การประเมินธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดย่อมอาจมีความแตกต่างกันบ้างในประเด็นนี้ เพราะธุรกิจขนาดใหญ่จะมีโครงการที่ชัดเจนและเป็นทางการ แต่ธุรกิจขนาดเล็กอาจมีโครงการที่เป็นประโยชน์ แต่ทำอย่างไม่เป็นทางการนัก

การประเมินธุรกิจขนาดเล็กจึงควรมุ่งเน้นด้านพฤติกรรมและผลกระทบต่อสังคมที่เกิดขึ้นจริง มิใช่ความสมบูรณ์ของเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสังคมต่างๆ ที่องค์กรขนาดใหญ่อาจจะผลิตออกมาได้ง่ายกว่า

แนวทางปฏิบัติที่ได้เห็น	ความคล้ายคลึงแนวทางพอเพียง				ข้อเสนอแนะ	องค์การขนาดใหญ่	ข้อสังเกต
	0	1	2	3			
1. ธุรกิจสามารถรักษากลยุทธ์การลงทุนทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่แย่งแข่งขันกับ SME ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ		ผลประกอบการลดลงบ้างแต่ไม่มาก	ผลประกอบการไม่ลดลงเลย				
2 ธุรกิจไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อเงินสดคงอยู่แต่		มีการแข่งขันบ้าง	ไม่มุ่งเน้นแข่งขันเลย				
3 ธุรกิจใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เลือกความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว		มีการลงทุนทั้งระยะสั้นและยาว	การลงทุนส่วนใหญ่เป็นโครงการระยะยาว			ระบุในแผนยุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการ	เป็นยุทธศาสตร์ที่ทราบกันในองค์กร
4 ธุรกิจจะจัดระงับรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน		มีการติดตามอัตราส่วนทางการเงินเงินบ้าง	มีการติดตามอัตราส่วนทางการเงินเป็นประจำ			ติดตามอัตราส่วนอย่างครุ่นถ้วน	อาจดูแลเฉพาะอัตราส่วนหลักๆ
5 ธุรกิจมีนโยบายเป็นลูกเรือเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสิ่งแวดลอม		มีโครงการทางสังคมและสิ่งแวดล้อมบ้าง	มีโครงการทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อเนื่องทุกปี			จัดทำอย่างเป็นทางการ	อาจจัดทำอย่างไม่เป็นทางการมาก

บทที่ 3

คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับการจัดการการเงิน

ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ปรัชญาคืออะไร และทำไมเราจึงควรสนใจศึกษาและอภิปรายประเด็นที่เกี่ยวกับปรัชญา

ในระบบการศึกษาแบบตะวันตก วิชาปรัชญาถือเป็นพื้นฐานของการศึกษาในทุกๆ แขนง ขอบเขตของวิชาปรัชญาตะวันตก มุ่งตอบปัญหาพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ทุกคนอาจต้องประสบในชีวิต อันได้แก่ อะไรคือความจริง (ปรัชญาแขนง metaphysics) อะไรคือเหตุผล (ปรัชญาแขนง logic) อะไรคือความรู้ (ปรัชญาแขนง epistemology) อะไรคือความงาม (ปรัชญาแขนง aesthetics) และอะไรคือความดี (ปรัชญาแขนง ethics)

ปรัชญาตะวันออก แม้จะพยายามตอบคำถามที่คล้ายคลึงกันเหล่านี้ แต่ก็ย่อมลงเอยด้วยชุดคำตอบที่แตกต่างจากคำตอบของนักปรัชญาตะวันตกในหลายๆ มิติ

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยยังขาดเนื้อหาที่สำคัญในการศึกษาเชิงปรัชญา คนไทยจำนวนมากจึงยังมีมุมมองที่ตื้นเขินและคับแคบเกี่ยวกับคำถามสำคัญๆ เช่น อะไรคือเหตุผล อะไรคือความจริง และอะไรคือความดี ปัญหาที่ตามมาก็คือ สังคมของเรามีแนวโน้มที่จะยินยอมให้คนบางกลุ่มเป็นผู้ผูกขาดจำกัดความของความดีและยึดยึดค่านิยมเกี่ยวกับความดี ความถูกต้องให้คนอื่นต้องยอมรับและท่องจำ

หากพวกเราได้มีโอกาสครุ่นคิดและโต้เถียงกันเกี่ยวกับคำถามทางปรัชญาอย่างลึกซึ้ง และรอบด้าน คุณภาพของการสนทนาพูดคุยในประเด็นสาธารณะต่างๆ อาจจะมีพัฒนาการก้าวหน้าไปกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. ความดีของคนไทยเหมือนกับความดีของคนอื่นในโลกหรือไม่

ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าคนไทยมีความหลากหลายทางด้านความคิด ทศนคติและความเชื่อ ดังนั้นการให้คำจำกัดความ “ความดีของคนไทย” จึงเป็นประเด็นที่คงเถียงกันไม่จบ

หากเราเปลี่ยนมาพิจารณามาตรฐานความดีที่เป็นทางการ เราอาจพูดได้มากขึ้น มาตรฐานความดีอย่างเป็นทางการของไทย สอดคล้องกับค่านิยมแบบอนุรักษที่มีความแพร่หลายในสังคมต่างๆ ทั่วโลก พื้นฐานของค่านิยมดังกล่าวแตกต่างจากค่านิยมแบบเสรี หรือแบบก้าวหน้า ที่การเชิดชูคุณค่าแบบอนุรักษหลักๆ 3 ประการคือ (Haidt, 2013)

1. การแสดงความนอบน้อมต่อประเพณี ความเชื่อ และความชอบธรรมของอำนาจที่มีมาแต่เดิม
2. ความบริสุทธิ์ผุดผ่องอันเกิดมาจากการควบคุมร่างกายและจิตใจ ไม่สยบยอมต่อความต้องการหยาบๆ ตามธรรมชาติ
3. ความภักดีต่อพวกพ้อง การพร้อมยอมเสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ครอบครัว สังคม หรือประเทศชาติ

เราจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า พื้นฐานของค่านิยมแบบตะวันตกที่มีส่วนอธิบายแนวความคิดแบบพอเพียงนั้น มีความสัมพันธ์กับคุณค่าเชิงอนุรักษข้างต้น กล่าวคือ ลักษณะค่านิยมสอดคล้องกับคุณค่าเรื่องความภักดีต่อพวกพ้อง การอดเปรี้ยวไว้กินหวานสอดคล้องกับการควบคุมร่างกายและจิตใจ สำหรับการรังเกียจความเสียนั้น อาจมองได้ว่าเป็นการควบคุมอันตรายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่อาจเกิดขึ้นกับประเพณีและอำนาจความชอบธรรมที่มีมาแต่โบราณ

สรุปแล้วความดีอย่างเป็นทางการของไทย มีส่วนคล้ายคลึงกับความดีของกลุ่มอนุรักษนิยมในประเทศอื่นๆ ในโลก อย่างไรก็ตามมีคนอีกจำนวนมากในโลกรวมทั้งในประเทศไทยที่ไม่ได้ยึดถือคุณค่าแบบอนุรักษ และมีคำจำกัดความของความดีที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานอื่นซึ่งก็มีความชอบธรรมในแบบของตนเองเช่นกัน

3. ความจริงและความรู้เป็นสากลหรือจำเพาะต่อเชื้อชาติและวัฒนธรรม

ไม่ทราบ

ทุกวันนี้หากเราพูดถึงความจริงและความรู้ที่เป็นสากล คนส่วนใหญ่ก็มักคิดถึงความจริงและความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์ กระบวนการแสวงหาความจริงและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ตั้งอยู่บนหลักการ พื้นฐานที่ว่า ความจริงและความรู้ทุกสิ่งต้องเปิดโอกาสให้ผู้อื่นทดลองพิสูจน์ให้เห็นว่าผิดหรือปลอมได้ (Falsifiability) ดังนั้นหากสิ่งใดถูกห้ามมิให้โต้แย้งหรือพิสูจน์ให้เห็นว่าผิดหรือปลอมได้แล้ว สิ่งนั้นก็ยังมีอาจถือได้ว่าเป็นความจริงหรือความรู้เชิงวิทยาศาสตร์

บทที่ 5

บทสรุป

มุมมองความพอเพียงของผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่ได้รับการเชิดชูจาก กปร. เกิดจากการผสมผสานค่านิยมพื้นฐานของโลกตะวันออกอันได้แก่ ลักษณะกลุ่มนิยม การอดเปรี้ยวไว้กินหวานและความรังเกียจความเสี่ยง ค่านิยมเหล่านี้ อาจถือเป็นพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังคำจำกัดความของ “ความพอเพียง” และ “ความดี” ตามค่านิยมของคนไทย

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ที่สอดคล้องกับค่านิยมตะวันออกและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินที่สอดคล้องกับค่านิยมตะวันออกและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงห้าประการ ได้แก่

1. ธุรกิจสามารถรักษาสภาพประกอบการทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไป แม้ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ
2. ธุรกิจไม่มุ่งเน้นตัดราคาเพื่อโจมตีตลาดของคู่แข่ง
3. ธุรกิจใช้ยุทธศาสตร์การลงทุนที่เกิดจากความเข้าใจในแนวโน้มระยะยาว
4. ธุรกิจระมัดระวังรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตราส่วนกำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนหนี้ต่อทรัพย์สิน
5. ธุรกิจมีนโยบายปันผลกำไรเพื่อนำไปใช้ในโครงการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
ธุรกิจสามารถรักษาสภาพประกอบการทางการเงินให้อยู่ในระดับที่ไม่ย่ำแย่จนเกินไป แม้ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ

คณะนักวิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประมวล วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับค่านิยมเกี่ยวกับความดีในวัฒนธรรมต่างๆ ลักษณะจำเพาะเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้พัฒนาตัวชี้วัดที่อาจนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินว่า บริษัทที่สนใจอื่น มีนโยบายและทัศนคติที่สอดคล้องกับชุดค่านิยมความพอเพียงจำเพาะแบบนี้มากน้อยเพียงใด

ดัชนีค้นคำ

การลงทุน	6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 14, 18, 20
แหล่งเงินลงทุน	7, 8, 13
ทรัพยากรการเงิน	10, 11
ตั้มยำกุ้ง	10
กลุ่มนิคม	3, 8, 9, 11, 14, 18, 20
อดเปรี้ยวไว้กินหวาน	3, 8, 9, 10, 11, 12 18, 20
สังคม	3, 8, 9, 12, 14, 16 18, 20
สิ่งแวดล้อม	9, 14, 16, 20
วิกฤตเศรษฐกิจ	9, 10, 11, 13, 15, 17 20
ต้นทุน	9, 11, 15, 17, 20
แนวโน้มระยะยาว	9, 12, 15, 20
อัตราส่วนทางการเงิน	9, 13, 16, 20

เอกสารอ้างอิง

1. Besanko, D., Dranove, D., Shanley, M. and Schaefer, S. (2007), *Economics of Strategy*, John Wiley & Sons, 4th edition.
2. Haidt, J. (2013), *The Righteous Mind: Why Good People Are Divided by Politics and Religion*, Vintage Books.
3. Hofstede, G. (1983), “National Cultures in Four Dimensions”, *International Studies of Management and Organization*, 13(2), 52.
4. McMillan, J. (2003), “A Conspiracy against the Public”, in *Reinventing the Bazaar: A Natural History of Markets*, W.W. Norton & Company.
5. Pananond, P. (2007), “The Changing Dynamics of Thai Multinationals after the Asian Economic Crisis”, *Journal of International Management*, 13: 356-375.
6. Van Horne J. C. and Wachowicz Jr., J. M. (2001), *Fundamentals of Financial Management*, Prentice Hall, 11th edition.

